

Raadsinformatie gemeente Uithoorn

Diftar en andere systemen ter bevordering van het verhogen van de bronscheiding

laagst mogelijke afvalstoffenheffing met hoogst mogelijke duurzaamheidrendement !

Inhoudsopgave

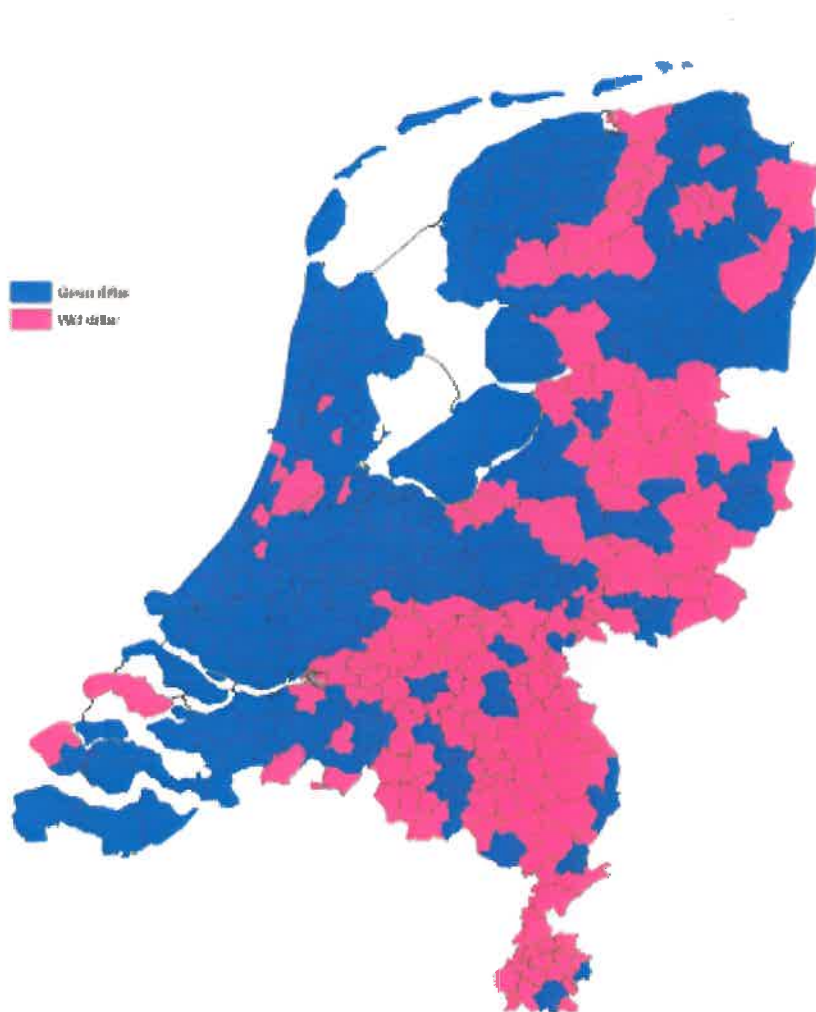
1	Diftar en de verschillende systemen	3
2	Invloed diftar op afvalaanbod en afvalstoffenheffing.....	7
3	Aandachtspunten bij een eventuele invoering van diftar	8
4	Omgekeerde inzameling	11
5	Inzameling droog en herbruikbaar	12
6	Afval loont: pilot Pijnacker-Nootdorp.....	14

1 Diftar en de verschillende systemen

Tweeënnegentig procent van de Nederlandse gemeenten differentieert het tarief van de afvalstoffenheffing. Het grootste deel hiervan (56%) doet dit op basis van de grootte van het huishouden (onderscheid tussen één- en meerpersoonshuishouden). Dit tariefsysteem wordt niet gezien als een zuivere vorm van tariefdifferentiatie (diftar), omdat de hoogte van de heffing geen relatie heeft met de hoeveelheid afval die een huishouden aanlevert. Ruim een derde (36%) van de gemeenten brengt een afvalstoffenheffing in rekening die afhankelijk is van het afvalaanbod van een huishouden. Deze vorm van tariefdifferentiatie is door de gemeenten vooral ingevoerd om burgers financieel te prikkelen restafval te voorkomen en meer afval te scheiden.

In Figuur 1 is een overzicht gegeven waar de diftargemeenten zich in Nederland bevinden. Duidelijk is, dat diftar voornamelijk voorkomt in gemeenten in het oosten en zuiden van Nederland.

Figuur 1 Verdeling wel of geen diftar naar gemeenten

Gemeenten met diftar hanteren verschillende grondslagen voor de berekening van de afvalstoffenheffing. Deze grondslagen zijn volume, frequentie en gewicht. De grondslagen worden afzonderlijk of in combinatie met elkaar gebruikt.

Figuur 2 Grondslagen van diftarvormen

diftarvorm	Afvalstoffenheffing gebaseerd op
Dure zak	Inwoners mogen gft- en restafval alleen aanbieden in door de gemeente uitgegeven betaalde afvalzakken
Volume	De inhoud van de minicontainer, vaak 140 of 240 liter: een kleinere container kost de inwoner minder
Frequentie	Het aantal maal dat een minicontainer geleegd is: hoe minder vaak aangeboden, hoe lager de heffing
Volume/frequentie	Het aantal maal dat een minicontainer geleegd is, waarbij geldt dat legen van een kleine container goedkoper is dan het legen van een grote container.
Gewicht	Het aantal kilo dat in de minicontainer zit wordt in rekening gebracht
Gewicht/frequentie	Het aantal kilo dat in de minicontainer zit in combinatie met het aantal maal dat de minicontainer geleegd is

De meeste gemeenten met diftar hebben een 'volume/frequentie' systeem ingevoerd (totaal 76 gemeenten). Figuur 3 geeft een overzicht van de verdeling van de verschillende tariefsystemen in 2010.

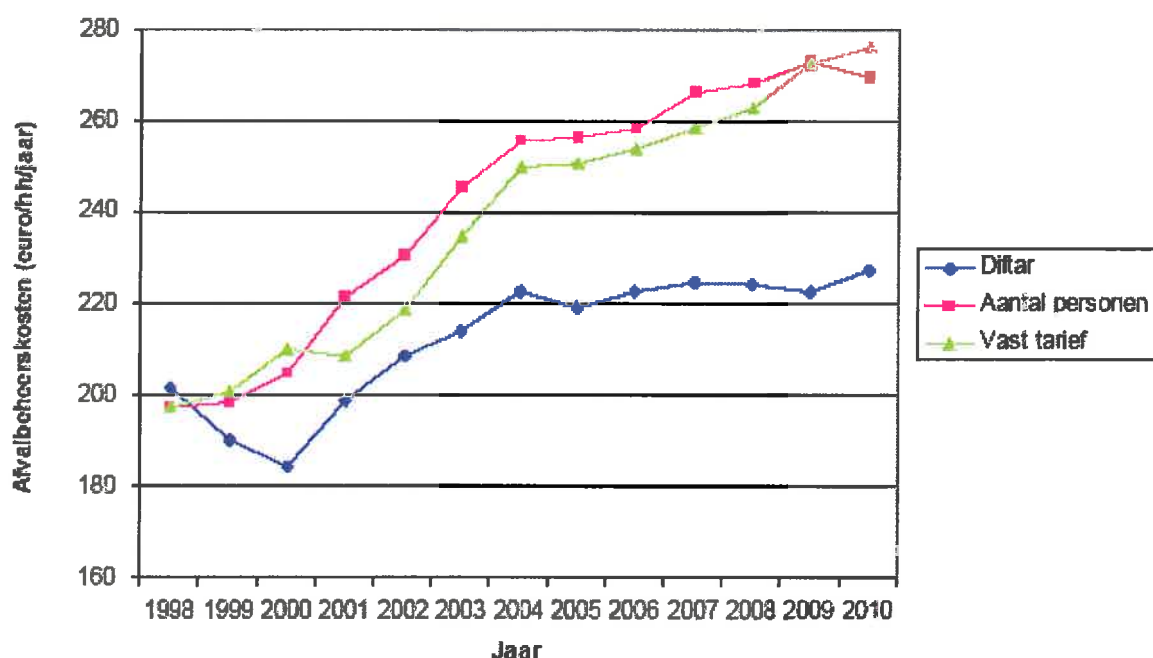
Figuur 3 Verdeling van verschillende tariefsystemen over gemeenten en huishoudens in 2010

Tariefsysteem	Gemeenten (%) (aantal gemeenten)	Huishoudens (%)	Gemiddeld aantal huishoudens per gemeente
Volume	8,7 (38)	7,5	13.766
Volume & frequentie	17,4 (76)	12,0	10.943
Dure zak	2,3 (10)	1,8	12.616
Dure zak & aantal personen	2,1 (9)	1,7	13.350
Gewicht	4,3 (19)	2,5	9.068
Gewicht & frequentie	1,1 (5)	0,8	11.337
Anders	0,2 (1)	0,1	7.710
Totaal diftar	36,1 (158)	26,4	11.631
Aantal personen	55,9 (245)	57,6	16.354
Vast tarief	8,0 (35)	15,9	31.661

Bij de afvalstoffenheffing wint het principe 'de vervuiler betaalt'¹ gestaag terrein. In 2010 hangt in 36% van de gemeenten de heffing af van de aangeboden hoeveelheid huishoudelijk afval. Diftar wordt vooral toegepast in kleine, weinig tot niet-stedelijke gemeenten. In 2010 waren 26% procent van de huishoudens woonachtig in een gemeente met diftar, in 2009 was dit nog 25%. Grote stedelijke gemeenten die diftar toepassen zijn nog beperkt. Het betreft Apeldoorn, Maastricht en Nijmegen.

In Figuur 4 wordt de ontwikkeling van de afvalbeheerskosten in gemeenten met diftar, met een tarief op basis van het aantal personen in een huishouden en met een vast tarief gegeven. Deze kosten zijn in gemeenten met diftar gemiddeld 16% lager dan in de overige gemeenten.

Figuur 4 Ontwikkeling van de afvalbeheerskosten per tariefsysteem van 1998 t/m 2010

De gemiddelde afvalbeheerskosten per huishouden lopen bij de verschillende diftarsystemen uiteen van €184 voor 'dure zak & aantal personen' tot €254 voor 'volume'. In figuur 5 staan de afvalbeheerskosten per diftarsysteem. Tussen gemeenten binnen een zelfde diftarsysteem zijn de verschillen in afvalbeheerskosten groot. Dit heeft te maken met verschillen in service (inzamelfrequentie, openingstijden milieupark), verschillen in kostentoerekening en verschillen in verwerkingskosten.

Bij de meeste diftarsystemen betalen huishoudens een vast bedrag, het zogenaamde vastrecht, en daarnaast een variabel bedrag afhankelijk van het afvalaanbod. Dit variabele bedrag kan afhankelijk van het diftarsysteem gebaseerd zijn op het aantal ledigingen, het aantal zakken of het aantal kilogrammen afval dat wordt aangeboden.

Figuur 5 geeft een globaal overzicht van de hoogte van het vastrecht en de variabele kosten van verschillende diftarsystemen.

¹ Het is beter te spreken van het principe "Afvalscheiding loont".

Figuur 5
Overzicht gemiddelde afvalbeheerskosten, vastrecht per huishouden en variabele kosten per diftarsysteem in 2010

Systeem tariefdifferentiatie	Gemiddelde kosten (euro)	Gemiddeld vastrecht (euro)	Gemiddelde variabele kosten (euro)
Volume	254	n.v.t.	
Volume & frequentie	219	125	€ 6,76/container rest en € 3,2/container gft-afval
Dure zak	231	166	€ 1,07/zak rest en € 0/zak gft-afval
Dure zak & aantal personen	184	0	€ 0,94/zak rest en € 0/zak gft-afval
Gewicht	219	121	€ 0,19/kilo rest en € 0,19/kilo gft-afval
Gewicht & frequentie	222	82	€ 0,18/kilo rest en € 0,17/kilo gft-afval
Totaal diftar	227		

Tussen gemeenten binnen een zelfde diftarsysteem zijn grote verschillen tussen vastrecht en variabele kosten mogelijk. Bij toepassing van het volume/frequentiesysteem nemen meerdere gemeenten in het vastrecht al een aantal ledigingen op. Bij andere gemeenten is dit niet het geval en dient voor iedere lediging apart te worden betaald. In sommige gemeenten kost het gft-afval bij een volume/frequentie systeem een inwoner niets, in andere gemeenten hangt hier wel een tarief aan.

2 Invloed diftar op afvalaanbod en afvalstoffenheffing

In 2009 is een onderzoek uitgevoerd naar de invloed van diftar op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Het artikel is gebaseerd op een onderzoek uitgevoerd door COELO en de Rijksuniversiteit Groningen

In het onderzoek wordt op basis van een vergelijking tussen afvalgegevens van de afgelopen 10 jaar van alle Nederlandse gemeenten berekend wat de invloed van diftar is op zowel het afvalaanbod en, diensengevolge, op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Er blijkt een sterk positief effect te zijn op de afvalstoffenheffing.

De onderzoekers concluderen dat diftar leidt tot een gemiddelde afvalreductie van over het geheel genomen 24% restafval. Figuur 6 geeft de door de onderzoekers geschatte afvalreductie per diftarvorm weer.

Figuur 6 Overzicht geschatte afvalreductie per diftarvorm

Diftarvorm	Vermindering restafval
Gewicht/frequentie	31%
Gewicht	39%
Dure zakken	28%
Volume/frequentie	21%
Totaal gemiddeld	24%

Wie het onderzoek goed leest kan er nog enkele andere wetenswaardigheden uit halen die van belang zijn voor een goed begrip van diftar, zoals:

- Het afvalaanbod daalt door toepassing van diftar aanmerkelijk. Diftarvormen op basis van gewicht hebben hierbij een groter effect dan diftarvormen op basis van volume;
- Voor restafval zijn de alternatieven nog beperkt (glas-, papierbakken). Meer alternatieven (kunststoffeninzameling) zal ook hier grotere effecten geven.
- De alternatieven voor recycling kunnen blijkens de gegevens van de onderzoekers maar 18% van het afgenomen afvalvolume verklaren. Een verklaring voor het ontbrekende deel van de met diftar gepaard gaande invoering kan containermanagement zijn³.
- Er is geen bewijs gevonden voor afvaldumping of afvaltoerisme.

"Last but not least" hebben de onderzoekers onderzocht hoe vaak en in welke omstandigheden gemeenten met diftar stoppen. Dit is verrassend weinig. In de onderzoeksperiode 1997-2006 stopten slechts 5 gemeenten met diftar voor restafval. Eén hiervan voerde na korte tijd opnieuw diftar in. De overige gemeenten stopten als onderdeel van een gemeentelijke herindeling, waardoor zij genoodzaakt waren met een uniform (ander) tariefsysteem te gaan werken.

² Effects of Unit-Based Garbage Pricing: A Differences-in-Differences Approach, M.A. Aalbers en C. Hoebe, gepubliceerd in *Environ Resource Economics*, 19 september 2009.

³ Doordat minicontainers van een chip worden voorzien en worden geregistreerd, is het niet meer mogelijk voor bedrijven om (niet legaal en zonder betaling) mee te liften met de gemeentelijke afvalinzameling. Zij zullen dan een contract met een particuliere inzamelaar moeten afsluiten.

3 Aandachtspunten bij een eventuele invoering van diftar

Afvaltoerisme/illegale afvaldump

Hoewel in het genoemde onderzoek geen (toename in) afvaldump of afvaltoerisme is geconstateerd, dient aan het voorkomen van afvaltoerisme of afvaldump wel de nodige aandacht geschonken te worden. Enerzijds door gerichte communicatie naar inwoners waardoor de bewustwording over de kosten van afvaldump stijgt, en anderzijds door inzet van (extra) handhaving waardoor de pakkans voor overtreders stijgt. Door deze werkwijze blijft in de meeste diftargemeenten de afvaldump hanteerbaar.

Afvaltoerisme is onder andere het meenemen van afval naar het werk of naar familie/vrienden in een andere gemeente, om zo de kosten voor het laten legen van de minicontainer te omzeilen. Inwoners die op deze wijze consequent geen gebruik maken van hun minicontainers, worden 'nulaanbieders' genoemd. Het percentage nulaanbieders in diftargemeenten schommelt tussen de 2% en 5%. Met het gemis aan inkomsten ten gevolge van nulaanbieders, dient rekening gehouden te worden bij het opstellen van de begroting.

Situatie in Uithoorn

Onze omliggende gemeenten hanteren geen diftarsysteem. Bij een eventuele invoering van Uithoorn kan dit inhouden dat de omliggende gemeenten te kennen geven bezorgd te zijn voor extra afvaldumpingen op hun grondgebied. Bij de voorbereidingen van diftar dient dan ook over dit onderwerp contact gezocht te worden met de omliggende gemeenten

Momenteel kunnen inwoners gratis hun afval kwijt op het scheidingsdepot. Het is niet wenselijk dat inwoners na invoering van diftar uit financiële overweging hun restafval in grote hoeveelheden gratis naar het scheidingsdepot brengen, en dus niet in hun restafvalcontainers werpen. Een systeem van toegangscontrole en/of tariefstelling op het scheidingsdepot is daarom nodig.⁴

Kwijtschelding

Inwoners die op grond van hun inkomen in aanmerkingen komen voor kwijtschelding, verdienen bij invoering van diftar de aandacht. Over het algemeen wordt het niet wenselijk geacht om deze inwoners er financieel op achteruit te laten gaan. Maar een volledige kwijtschelding, dus van zowel het vastrecht als het variabele tarief, zou betekenen dat deze inwoners niet gestimuleerd worden tot een bewust afvalgedrag: al bieden zij elke week een volle container aan, zij betalen hier niets voor. Om deze inwoners toch tot een afvalbewust gedrag te motiveren, kan bijvoorbeeld het vastrecht worden kwijtgescholden, vermeerderd met een verwacht gemiddelde aan variabel tarief. Dit betekent dat deze inwonersgroep zonder er financieel op achteruit te gaan, een gemiddelde afvalhoeveelheid kan aanbieden. Mocht deze inwoner echter meer afval aanbieden, dan zal hij voor deze extra containerledigingen dan wel kilo's moeten betalen.

Diftar bij hoogbouw

Inwoners in flats of gestapelde bouw hebben over het algemeen niet de mogelijkheid om gebruik te maken van minicontainers. Zij werpen hun afval in boven- of ondergrondse verzamelcontainers. Bij invoering van diftar is het wenselijk om ook deze inwoners de mogelijkheid te geven zelf invloed uit te oefenen op de hoogte van hun aanslag afvalstoffenheffing.

⁴ Uit kostenoverweging hebben wij echter op 29 juni 2010 onder nummer BI10.0247 besloten definitief af te zien van het instellen van een permanentetoegangscontrole.

Tot voor enige tijd was het mogelijk om de hoeveelheid afval in een verzamelcontainer hoofdelijk om te slaan over de gebruikers van die verzamelcontainer, en op basis hiervan de aanslag afvalstoffenheffing te berekenen. Alle bewoners van een flat/appartementencomplex kregen op deze wijze een exact even hoge aanslag. Deze systematiek is sinds 2009 als gevolg van een gerechtelijke uitspraak niet meer mogelijk. Argumentatie hierbij is dat het onrechtvaardig is dat - doordat de hoeveelheid afval in een verzamelcontainer hoofdelijk wordt omgeslagen, - de kosten die de ene inwoner betaalt (deels) gebaseerd zijn op de hoeveelheid afval die zijn burens hebben aangeleverd.

Dit betekent dat als een gemeente wil dat ook gebruikers van verzamelcontainers meedoen met het diftarsysteem, op individueel niveau geregistreerd moet worden hoeveel afval elke bewoner in de verzamelcontainer werpt. Dit kan door een inworpregistriesysteem op ondergrondse containers. Een dergelijk systeem op bovengrondse verzamelcontainers bestaat ook, maar is relatief duur en niet gebruikersvriendelijk en wordt in de praktijk dan ook nauwelijks toegepast.

Situatie in Uithoorn

Bewoners van gestapelde bouw en hoogbouw maken gebruik van ondergrondse verzamelcontainers. Een deel van de ondergrondse containers is al voorzien van een inworpregistratiesysteem. Gebruikers hebben een pasje waarmee zij de container kunnen openen en afval kunnen inwerpen. Van elke inworp wordt het pasnummer en de inworpdatum/tijdstip geregistreerd. Er zijn wel een aantal locaties (gestapelde bouw) waar gebruik wordt gemaakt van onbeheerde minicontainers. Dit moet technisch nog worden opgelost.

Inwoners met medisch afval

Er zijn mogelijkheden om inwoners met veel medisch afval (incontinentiemateriaal, stomamateriaal) door invoering van diftar niet financieel te benadelen. Bij deze bewoners kan bijvoorbeeld een extra restafvalcontainer worden geplaatst die alleen bestemd is voor het medisch afval. De ledigingen/kilo's van deze container worden dan niet in rekening gebracht. In de praktijk is gebleken dat misbruik van deze regeling niet tot nauwelijks voorkomt.

Om in aanmerking te komen voor deze regeling dienen inwoners aan te tonen dat zij veel medisch materiaal verbruiken, bijvoorbeeld door middel van een kopie van een aankoopbewijs of declaratiebewijs voor de verzekering. Het vragen van een verklaring hiervoor van een huisarts of apotheek wordt afgeraden, enerzijds omdat dit drempelverhogend werkt en anderzijds omdat huisartsen en apothekers niet zitten te wachten op deze extra werkzaamheden.

Technische aspecten

Voor diftar op basis van frequentie, volume/frequentie, gewicht of gewicht/frequentie is het nodig de minicontainers te voorzien van een chip. Het chipnummer is administratief gekoppeld aan een adres. Tijdens het legen van de minicontainer leest een antenne op de vuilniswagen het chipnummer en wordt de ledigingsdatum en eventueel het gewicht van het afval geregistreerd.

Een zorgpunt van veel inwoners is dat bij diftar 'anderen' afval in hun container gooien. Bij invoering van diftar rijst dan de vraag of de minicontainers met een slot kunnen worden afgesloten. In andere diftargemeenten worden de minicontainers niet standaard uitgerust met sloten. In de praktijk is gebleken dat inwoners - zowel bij een volume/frequentiesysteem als bij een gewichtssysteem - hun container pas aan straat zetten als deze vol of bijna vol is. Er past dan weinig of geen ongewenst afval in. Bij een volume/frequentiesysteem geldt ook dat als de minicontainer eenmaal aan de straat staat, de inwoner de kosten voor die lediging al heeft ingecalculerd en het voor hem financieel geen verschil uitmaakt of er door anderen afval bij wordt gedaan.

Situatie in Uithoorn

In onze gemeente zijn de containers bij de aanschaf in 2008 al voorzien van een chip. Tijdens de inzameling worden de chips gelezen en de informatie geregistreerd.

Het college heeft in het verleden besloten dat in nieuw te bouwen wijken ingezameld gaat worden met ondergrondse containers. In geval diftar wordt ingevoerd, worden deze ondergrondse containers voorzien van een inworpregistratiesysteem. Op de nieuwbouw waar dit al is toegepast zorgt dit voor een extra investering.

Containermanagement en genereren aanslagen afvalstoffenheffing

Voor het actueel houden van het container/chipbestand (waarin per huishouden is aangegeven welke container en welke chip is geregistreerd) en het beheer van de pasjes voor de ondergrondse containers, is een systeem van containermanagement nodig.

Ten behoeve van de aanslagoplegging worden periodiek de ledigingsgegevens vanuit de vuilniswagen en de inworpgegevens vanuit de ondergrondse containers, gekoppeld aan de adressen. Per adres is zo inzichtelijk hoe vaak zij hun minicontainers hebben laten legen of hoe vaak zij afval hebben ingeworpen in de ondergrondse containers. Deze gegevens vormen de basis van de gedifferentieerde aanslagen. In de gemeentelijke belastingsoftware wordt op basis van deze gegevens berekend hoeveel een huishouden moet betalen aan variabel tarief. Samen met het vastrecht –dat voor elk huishouden gelijk is- is dan bekend wat de hoogte van de diftaraanslag per adres is. Hiervoor is een uitbreiding van de gemeentelijke belastingsoftware nodig. Ook zal structurele personele inzet nodig zijn om de aanslagen periodiek te genereren, te verzenden en te incasseren.

Een gemeente kan kiezen hoe vaak de diftaraanslagen worden verstuurd. Vaak is dit 1 maal of 2 maal per jaar. Gewerkt kan worden met een voorschotsysteem waarbij achteraf op basis van feitelijk gebruik wordt verrekend, of met een systeem waarbij achteraf (eens of 2 maal per jaar) het variabel tarief op basis van feitelijk verbruik in rekening wordt gebracht.

Steeds meer diftargemeenten innen het vastrecht in de gecombineerde aanslag met de OZB, hondenbelasting etc. Rekening gehouden moet worden met een stijging van het aantal bezwaren bij de aanslagoplegging.

Situatie in Uithoorn

Het containermanagement is sinds 2008 ondergebracht bij een externe partij. Deze partij zorgt voor reparaties of vervanging van minicontainers en chips, voor het bijhouden van de digitale container/chipbestanden, voor de uitgifte en beheer van de pasjes voor de ondergrondse containers, het verzamelen van de lediginggegevens vanuit de inzamelwagens en het registreren van de afvalinworpen per huishouden in ondergrondse containers.

Communicatie

Voor een geslaagde invoering van diftar is voldoende draagvlak onder inwoners noodzakelijk. Inwoners moeten niet alleen weten wat er verandert en welke tarieven gaan gelden, zij moeten ook inzien wat het belang van afvalscheiding en bewust afvalgedrag is. Enige weerstand onder de bevolking is in de meeste diftargemeenten wel aan de orde. Hiermee dient bij de communicatie rekening gehouden te worden.

Voorafgaand aan de invoering van diftar dient een uitgebreide communicatiecampagne gehouden te worden om inwoners te informeren en te motiveren. Hierbij kunnen de wat meer traditionele communicatiemiddelen als berichten in de lokale krant, website en afvalfolders worden afgewisseld met de inzet van sociale media (twitter, afval-app etc).

4 Omgekeerde inzameling

Om een goede bronscheiding te stimuleren is het van belang dat inwoners in een gemeente de kans krijgen hun afval goed gescheiden aan te leveren. Het serviceniveau van de gemeente dient dus op de eerste plaats hoog te zijn. Omgekeerd inzamelen is een relatief nieuwe visie op inzamelen van huishoudelijk restafval. De gedachte hierbij is dat door een betere bronscheiding er uiteindelijk zo weinig restafval overblijft, dat het niet langer zinvol is om dit periodiek aan huis op te gaan halen. Het blijft uiteraard wel zinvol om de gescheiden componenten met waarde aan huis op te gaan halen. De inzameling gaat zich dus richten op het ophalen van gescheiden componenten met waarde, en het restafval moet door inwoners worden weggebracht naar verzamelvoorzieningen. Precies het omgekeerde beeld van wat nu veelal het uitgangspunt is, vandaar de naam "omgekeerd inzamelen". Het concept verkeert momenteel in de pilotfase bij meerdere gemeenten. Hier worden in het kort enkele resultaten besproken.

ROVA (regionaal afvalinzamelbedrijf) is een proef gestart in Zwolle, Amersfoort en Raalte met omgekeerd inzamelen. De inzameling richt zich vooral op gft-afval, oud papier en karton en plastic verpakkingsmaterialen aan huis. In de proefwijk in Zwolle heeft ROVA de grijze container herbestemd voor de inzameling van kunststof verpakkingsmaterialen, tweewekelijks altemnerend (om en om) met gft-afval inzameling. Oud papier en karton wordt eens per vier weken opgehaald. Het restafval moeten inwoners wegbrengen naar een ondergrondse verzamelcontainer in de wijk. In Amersfoort en Raalte is een 4^e minicontainer ingevoerd voor de inzameling van plastic verpakkingsmaterialen in huis!

De resultaten in de proefgebieden zijn in 2011, dat het restafvalaanbod is afgenomen als volgt:

- in Zwolle van 236 naar 197 kg/inw/jaar (minus 39 kilo c.q. 20%)
- in Raalte van 193 naar 164 kg/inw/jaar (minus 29 kilo c.q. 18%)
- in Amersfoort 233 naar 175 kg/inw/jaar (minus 58 kilo c.q. 33%)

De gemeente Staphorst is een diftargemeente. Hier is ROVA in 2012 in de praktijk gestart met het omgekeerde inzamelen. Voor het aanbieden van het gft-afval wordt alleen een vastrechtstarief geheven. Zo wil men voorkomen dat het gft-afval in het restafval belandt. De inzameling is tweewekelijks. Daarnaast vindt eens per vier weken inzameling plaats van plastic verpakkingsmaterialen middels een minicontainer. Hierbij mogen ook andere verpakkingen (blik, drankenkartons) worden aangeleverd. Ook het restafval wordt eens per vier weken aan huis opgehaald. Resultaten zijn nog niet bekend.

Omgekeerde inzameling in Uithoorn?

Voor een omgekeerde inzameling voor alle laagbouwaansluitingen in onze gemeente moet flink worden geïnvesteerd in ondergrondse verzamelcontainers voor rest/gf-afval. Uitgaande van circa 9.000 laagbouwoningen zullen circa 250 ondergrondse containers moeten worden geplaatst. Het zal in een aantal wijken moeilijk zijn goede containerlocaties te vinden, rekening houdend met loopafstanden voor inwoners, ondergrondse infrastructuur, behoud van parkeerplaatsen en openbaar groen dergelijke.

In de (nieuwbouw) wijken waar nu al bij laagbouwoningen het rest/gf-afval in ondergrondse containers wordt ingezameld, is een omgekeerde inzameling sneller en eenvoudiger in te voeren. In feite dient in die wijken alleen huis-aan-huis inzameling van kunststoffen en oud papier te worden geïntensiveerd. Er kan ook gekozen worden om dit in fasen in te voeren bij renovatie en stedelijke vernieuwing.

5 Inzameling droog en herbruikbaar

HVC Inzameling (verwerkings/inzamelorganisatie Alkmaar en omstreken) is in mei 2011 een grootschalige proef gestart met de inzameling van "droog & herbruikbaar" in de gemeenten Sliedrecht en Noordoostpolder. Het betreft proeven in wijken met laagbouwaansluitingen waarbij respectievelijk 1.078 en 2.338 aansluitingen betrokken zijn. Het concept "droog & herbruikbaar" richt zich op het inzamelen van schone en droge herbruikbare componenten aan huis middels één hiervoor bestemde minicontainer. Alle herbruikbare componenten (papier, karton, kunststoffen, textiel, hout, metaal ook klein wit en bruingoed.

etc.) mogen als "droog & herbruikbaar" in deze container gedaan worden en worden door HVC afgevoerd en middels nasortering van elkaar gescheiden. Op deze wijze worden kwalitatief hoogwaardige reststromen gesorteerd welke als bulk grondstoffen in de markt kunnen worden afgezet. Restafval en gft-afval worden daarnaast ook nog aan huis ingezameld, maar het is mogelijk dat op termijn het restafval moet worden weggebracht, omdat het aanbod hiervan, door een beter scheidingsgedrag, sterk afneemt. Droog & herbruikbaar kan daarom ook worden gezien als een vorm van "omgekeerd inzamelen". of een combinatie van beide.

Figuur 7 Behaalde scheidingsresultaten aan huis met droog & herbruikbaar, juli t/m december 2011

	Sliedrecht			Noordoostpolder		
droog & herbruikbaar	Potentie* [kg/inw/j]	Resultaat [kg/inw/j]	Scheidings%*	Potentie* [kg/inw/j]	Resultaat [kg/inw/j]	Scheidings%*
Totaal fracties d&h	145	88	60%	125	85	68%
Restafval	191**	148		145**	123	

*Scheidings% is resultaat/potentie. Potentie = resultaat + het aandeel dat nog in het restafval zit.

**Dit betreft de hoeveelheid restafval vóór aanvang van de proef.

Door de beter gescheiden inzameling is het aanbod van restafval in de proefwijken afgenomen:

- voor Sliedrecht van 191 kg/inw/j naar 148 kg/inw/j; (minus 43 kilo)
- voor Noordoostpolder van 145⁵ kg/inw/j naar 123 kg/inw/j (minus 22 kilo)

Door de afname kan het restafval in het proefgebied van de gemeente Noordoostpolder eens in de vier weken worden ingezameld. In de gemeente Sliedrecht is de ophaalfrequentie eens in de drie weken (alternerend met gft-afval en het ophalen van droog en herbruikbaar). Door een toename van de plasticscheiding wordt verwacht dat het volumeaanbod nog sterk gaat afnemen en uiteindelijk weinig restafval overblijft. Dit zou dan in de toekomst ook naar een brengvoorziening in de wijk gebracht kunnen worden.

De conclusie is dat met omgekeerd inzamelen ook een flinke reductie van het restafvalvolume kan worden bereikt, met name op die fracties waarop men zich dan specifiek richt. Diftar kan de scheiding daarbij blijven bevorderen. Omgekeerd inzamelen is dus mogelijk in samenhang met diftar, voor zover het vervuilingaspect (restafvaldumping bij de schone stromen) van de gescheiden in te zamelen herbruikbare fracties dan onder controle blijft.

⁵ Dit was bij aanvang al laag omdat er al een jaar langer een proef liep met gecombineerde inzameling van oud papier en karton en plastic verpakkingsmaterialen.

Inzameling droog en herbruikbaar in Uithoorn?

Verreweg de meeste laagbouwwoningen in onze gemeente maken gebruik van 2 mini-containers: de container voor rest/gf afval wordt wekelijks geleegd, de container voor oud papier eens per 4 weken. Als de papiercontainer ook wordt gebruikt voor inzameling van andere herbruikbare droge componenten, dient de ledigingsfrequentie te worden verhoogd naar minimaal eens per 2 weken. Indien ook kunststoffen (in een plastic hero zak) in deze container mogen worden aangeboden, is wellicht een 2-wekelijkse inzameling niet voldoende. Verwacht wordt dat de ledigingsfrequentie van de restafvalcontainer kan verminderen. Een groot deel van het afval 'verhuist' immers van de restafvalcontainer naar de droge componenten-container.

Het inzamelen van meerdere droge componenten in 1 container is alleen mogelijk als de nasortering goed geregeld is. Bij de genoemde proeven vindt nasortering handmatig en kleinschalig plaats. In onze regio is nasortering nog niet mogelijk. Nader onderzocht moet worden of de afvalinzamelaar Van Gansewinkel dan wel de afvalverwerker AEB hier een rol bij kunnen spelen. Wellicht kan het realiseren van de nasortering ook deel uit maken van de eisen in de over 1 of 2 jaar te houden aanbesteding voor een nieuw inzamelcontract. Hierbij kan ook gedacht worden aan de AM groep met het oog op de mogelijke invoering van de WWnV (wetsvoorstel Werken naar vermogen).

Van Gansewinkel is recent een proef met inzameling van droge componenten gestart in gemeente Krimpen aan de IJssel. In het kader hieronder is nadere informatie over deze proef opgenomen.

Recente gestarte proef in Krimpen aan den IJssel

In Krimpen aan den IJssel hebben de meeste inwoners twee containers: een groene voor restafval en een blauwe voor papier & karton. Sinds mei 2012 hebben inwoners in een proefwijk de blauwe bak als zogenaamde Basis Bak in gebruik. Naast papier en karton mogen ook andere droge grondstoffen, zoals plastic (in de hero-zak), kleding, keramiek en kleine elektrische apparaten, gedeponeerd worden in de Basis Bak. In een sorteercentrum worden de verschillende afvalstromen door specialisten gescheiden om vervolgens weer als basis voor nieuwe producten te dienen.

